

Naturvärdesinventering på fältnivå,
Tälje 2:108, Norrtälje kommun.

2023-11-21

Titel: Naturvärdesinventering på fältnivå, Tälje 2:108, Norrtälje kommun

Datum: 2023-11-21

Beställare: Norrtälje Kommun

Projektnamn: Tälje 2:108

Projektledare: Anna Dahlin

Konsult: AFRY (ÅF Infrastructure AB)

Författare: Anna Dahlin, AFRY

Kvalitetsgranskare: Petter Björkman, AFRY

Fältinventerare: Petter Björkman, AFRY

Omslagsfoto: Bild från området

Sammanfattning

AFRY har på uppdrag av Norrtälje kommun utfört en naturvärdesinventering (NVI) på fältnivå enligt svensk standard (SIS, Swedish Standards Institute, 2014a). Detta i syfte att bedöma områdets ekologiska värde och identifiera naturvärden som kan beröras av det planerade uppförandet av anläggandet av en väg.

Inventeringsområdet omfattar ett område beläget i Öster Knutby, 1,3 km norr om centrala Norrtälje, fastighet Tälje 1:108, Norrtälje kommun i Stockholms län. Projektområdets totala area är ca 2 hektar.

Inom inventeringsområdet har ett naturvärdesobjekt identifierats och avgränsats. Området har klassats med naturvärdesklass 2 (høgt naturvärde).

Fem naturvärdesarter och tre skyddsvärda träd har dokumenterats under fältinventeringen.

Vidare har inga områden som omfattas av det generella biotopskyddet enligt 7 kap. 11 § miljöbalken och förordningen om områdesskydd (1998:1252) påträffats.

En invasiv art har påträffat inom inventeringsområdet, kanadensiskt gullris.

Innehåll

1	Bakgrund och syfte	5
2	Inventeringsområde.....	5
3	Metodik	6
3.1	Naturvärdesinventering	6
3.2	Naturvårdsarter	7
3.3	Generellt biotopskydd	8
3.4	Särskilt skyddsvärda träd	8
3.5	Osäkerhetsfaktorer	8
4	Översiktlig beskrivning av området	8
5	Dokumenterade naturvärden	9
5.1	Dokumenterade naturvärden	9
5.2	Dokumenterade arter	9
6	Resultat	10
6.1	Naturvärdesobjekt.....	10
6.2	Naturvårdsarter	11
6.3	Generellt biotopskydd	11
6.4	Särskilt skyddsvärda träd	11
	Referenser.....	13

1 Bakgrund och syfte

Norrtälje kommun planerar att anlägga en ny infartsväg till ett industriområde. Innan arbetet påbörjas krävs en naturvärdesinventering av den mark som ska tas i anspråk.

AFRY har på uppdrag av Norrtälje kommun genomfört en naturvärdesinventering (NVI) på fältnivå. Naturvärdesinventeringen har genomförts enligt svensk standard för naturvärdesinventering avseende biologisk mångfald (NVI) (SIS, Swedish Standards Institute, 2014a).

Syftet med naturvärdesinventeringen var att identifiera, avgränsa och värdera värdefulla naturmiljöer och naturvårdsarter samt identifiera objekt som innefattas av det generella biotopskyddet i inventeringsområdet.

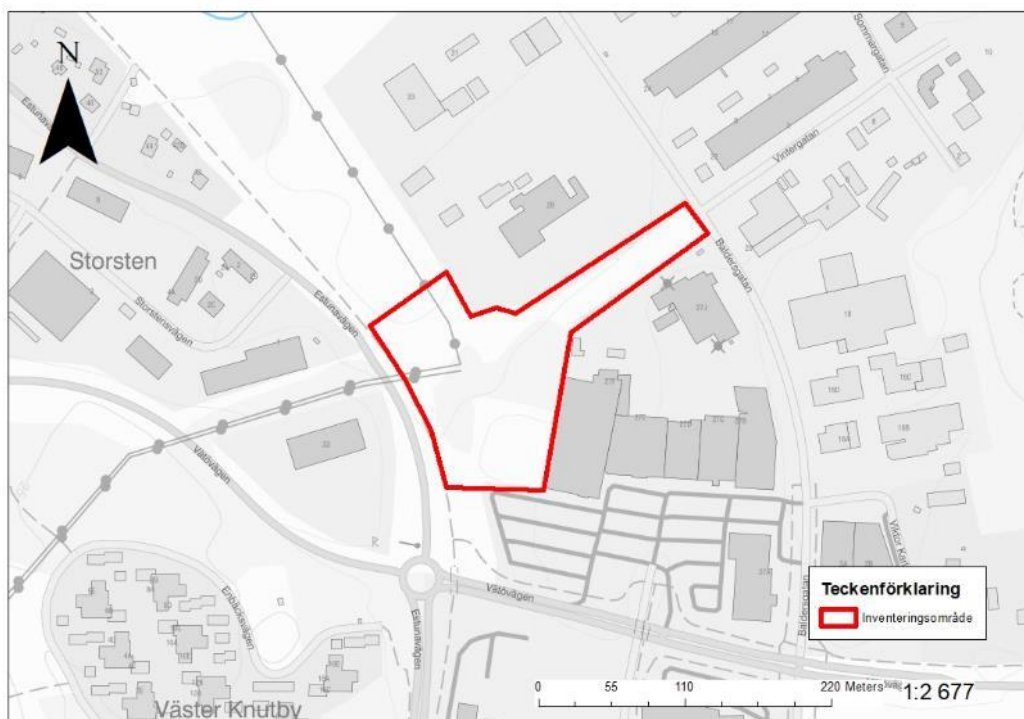
Resultatet av naturvärdesinventeringen har sammanställts i denna rapport och kommer att utgöra underlag för behov av naturhänsyn, skyddsåtgärder och justeringar i den fortsatta planeringen av byggåtgärderna.

2 Inventeringsområde

Inventeringsområdet utgörs av en yta på cirka 2 hektar inom fastigheten Tälje 2:108, Norrtälje kommun, Stockholms län. Området består av skogsbruksmark, öppen gräsmark och industrimark (Figur 1).

Figur 1. Lokaliseringskarta

Figur 2. Karta över inventeringsområdet

3 Metodik

3.1 Naturvärdesinventering

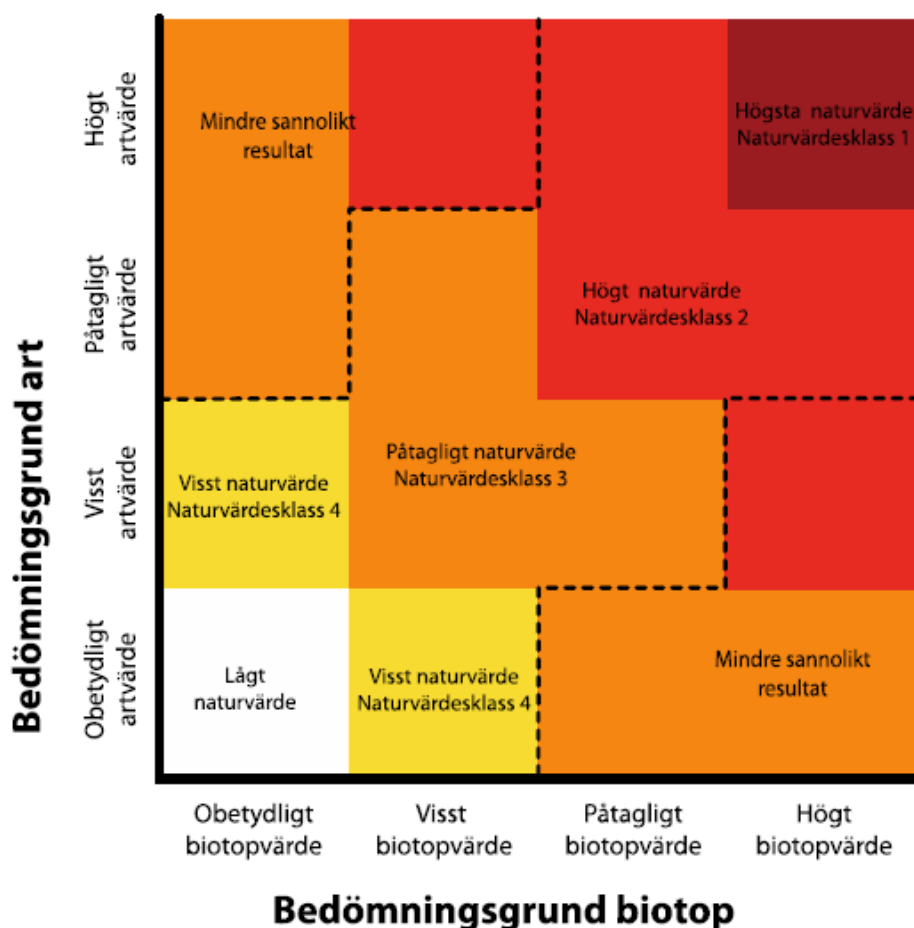
Syftet med naturvärdesinventering i fält är att identifiera och bedöma det aktuella områdets naturvärden och betydelse för biologisk mångfald, enligt definitionen för Svensk Standard för naturvärdesinventering (SIS, Swedish Standards Institute, 2014a) och Teknisk Rapport (SIS, Swedish Standards Institute, 2014b).

Inventering genomfördes med detaljeringsgrad *detalj*. Det innebär att minsta obligatoriska karteringsenhet är en yta av 0,1 ha eller mer eller linjeformat objekt med längd av 50 m och bredd på 0,5 m eller mer. Tillägg till inventeringen var naturvärdesklass 4 (3.3.2), generellt biotopskydd (3.3.3), skyddsvärda träd (3.3.4) och invasiva arter. Inventeringen föregicks inte av en NVI på förstudienivå.

Fältinventeringen utfördes den 28 juni 2023 i syfte att identifiera, avgränsa och klassa naturvärdesobjekt (ett avgränsat geografiskt område med naturvärde som är av positiv betydelse för biologisk mångfald) samt eftersöka och koordinatsätta generella biotopskydd. Naturvärdsarter och invasiva arter som påträffades under inventeringen noterades och koordinatsattes.

Naturvärdesobjekt bedöms enligt en fyrgradig skala (klass 1–4) baserat på bedömningsgrunderna art och biotop (Figur 2). Om naturvärden av landskapsekologisk karaktär identifieras kan ett landskapsobjekt avgränsas. Det gör det om till exempel landskapets positiva betydelse för biologisk mångfald är uppenbart större eller av en annan karaktär än de ingående naturvärdesobjektens betydelse. Landskapsobjekt kan även avgränsas om områden utanför och tillsammans med naturvärdesobjekten skapar en helhet som har positiv betydelse för biologisk mångfald.

ESRIS kartbaserade applikation FieldMaps for ArcGIS användes i fält för att kunna följa inventeringsområdet samt avgränsa och koordinatsätta naturvärden som identifieras i fält.

Figur 3. Klassificeringar av ett naturvärdesobjekt vid naturvärdesbedömningen.
Källa: SS 199000:2014.

3.2 Naturvårdsarter

Naturvårdsarter är ett samlingsbegrepp för arter som är skyddsvärda, signalerar ett område med höga naturvärden eller är av särskild betydelse för biologisk mångfald. Samtliga naturvårdsarter som observerades under inventeringen koordinatsattes och rapporterades i Artportalen. Nedan beskrivs ett urval av olika typer av naturvårdsarter.

Rödlistade arter är arter som riskerar att dö ut i Sverige inom en viss framtid. Dessa klassas till nära hotad (NT), sårbar (VU), starkt hotad (EN), akut hotad (CR) eller nationellt utdöd (RE), där NT är den lägsta klassningen (SLU Artdatabanken, 2020).

Signalarter (S) är arter som med sin närvaro indikerar att ett område har höga naturvärden i skog. Frekvens och kombination av signalarter kan dessutom förstärka eller ge ytterligare information om områdets naturvärdeskvalitet (Nitare, 2019; Skogsstyrelsen, 2014).

Fridlysta arter (F) är skyddade enligt 4–9 §§ artskyddsförordningen (2007:845) och det finns olika starka skyddsföreskrifter för arterna. Alla vilda fåglar är skyddade enligt Artskyddsförordningen. I NVI avses dock bara de fågelarter som markerats med B i bilaga till förordningen, rödlistade arter och sådana arter som uppvisar en negativ trend.

Typiska arter (T) är arter som indikerar gynnsam bevarandestatus för olika Natura 2000-naturtyper (Naturvårdsverket, 2023).

3.3 Generellt biotopskydd

Naturvärdesinventeringen utfördes med tillägget generellt biotopskydd, där områden som omfattas av det generella biotopskyddet enligt miljöbalken 7 kap 11 § och förordningen (1998:1252) om områdesskydd, identifieras, beskrivs och kartläggs.

Generellt biotopskydd är en skyddsform som används för små mark- och vattenområden som är värdefulla och viktiga för flera olika organismer. Skyddet innebär att områden med generellt biotopskydd inte får tas bort eller skadas (Naturvårdsverket, 2012).

Biotoperna som omfattas av generellt biotopskydd i hela Sverige är: *småvatten och våtmark i jordbruksmark, odlingsröse i jordbruksmark, stenmur i jordbruksmark, källa med omgivande våtmark i jordbruksmark, åkerholme, allé och pilevall*. Med jordbruksmark avses här mark som används som åker-, ängs- eller betesmark eller mark som är i träda.

3.4 Särskilt skyddsvärda träd

Naturvärdesinventeringen utfördes även med tillägget särskilt skyddsvärda träd. Särskilt skyddsvärda träd är träd som har en stamdiameter över 100 cm, hålträd med en stamdiameter över 40 cm eller är mycket gamla träd (Naturvårdsverket, 2021). Dessa träd omfattas av miljöbalkens skydd (12 kap. 6 §) och inför en åtgärd på ett särskilt skyddsvärt träd ska en anmälan för samråd lämnas in till Länsstyrelsen.

3.5 Osäkerhetsfaktorer

Inventering genomfördes under årstid när de flesta kärlväxter blommar samt fåglar och insekter är utvecklade/aktiva. Inga osäkerhetsfaktorer har kunnat identifieras.

4 Översiktlig beskrivning av området

Inventeringsområdet ligger i norra delarna av Norrtälje stad i Norrtälje kommun, Stockholms län. Området avgränsas i norr och söder av industrimark samt i väster av Estunavägen.

Det inventerade området består till övervägande del av industrimark och skogsmark, med mindre gräsytor.

5 Dokumenterade naturvärden

5.1 Dokumenterade naturvärden

Fältbesöket föregicks inte av en inledande identifiering av dokumenterade naturvärden i en NVI på förstudienivå.

5.2 Dokumenterade arter

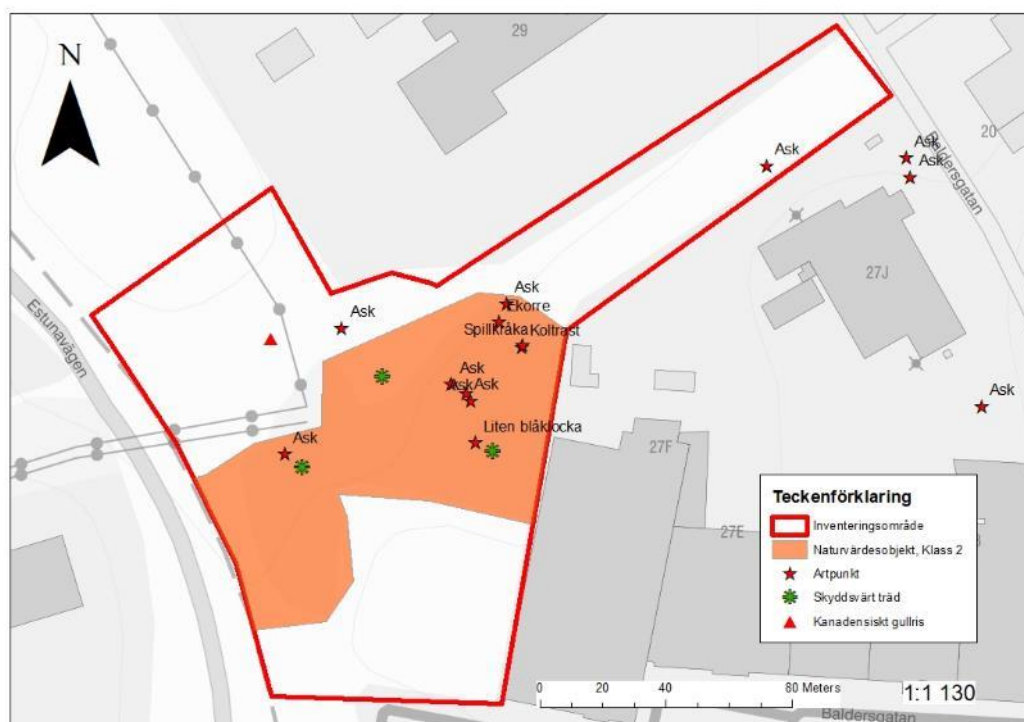
Sex naturvårdsarter är rapporterade i inventeringsområdet, alla sex arter är fåglar. Ingen av dessa arter bedöms häcka inom inventeringsområdet.

Tabell 1. Samtliga naturvårdsarter som observerats i/kring inventeringsområdet.

Art	Artgrupp	Typ av naturvårdsart
Entita	Fåglar	Rödlistad som nära hotad (NT).
Fiskmå	Fåglar	Rödlistad som nära hotad (NT).
Hornuggla	Fåglar	Rödlistad som nära hotad (NT).
Stare	Fåglar	Rödlistad som sårbar (VU).
Hussvala	Fåglar	Rödlistad som sårbar (VU).
Tornseglare	Fåglar	Rödlistad som starkt hotad(EN).

6 Resultat

Resultatet från naturvärdesinventeringen presenteras i Figur 4 nedan och med objektbeskrivningar i följande kapitel.

Figur 4. Karta över resultat

6.1 Naturvärdesobjekt

Inom inventeringsområdet har ett naturvärdesobjekt identifierats. Objektet har givits naturvärdeklass 2, högt naturvärde. Naturvärdesobjekten presenteras i korthet i tabell 2 nedan, på figur 4 samt med en längre beskrivning i Bilaga 1.

Tabell 2. Beskrivning över naturvärdesobjekt

Objektsnr.	NV-klass	Typ	Beskrivning
1	2, Högt naturvärde	Skog och träd	Skogsområde med blandskog. Här finns äldre träd av tall och björk. Inslag av den rödlistade trädarten ask. Området har inslag av hållmarker

6.2 Naturvårdsarter

Under fältinventeringen inom inventeringsområdet har totalt fem naturvårdsarter observerats. Arterna består av två kärlväxter, ett däggdjur och två fåglar som presenteras i Tabell 3 samt deras lokalisering i figur 4.

Tabell 3. Naturvårdsarter observerade i inventeringsområdet.

Artnamn	Artgrupp	Typ av naturvårdsart	Rödlista
Ask	Kärlväxt	-	EN, Starkt hotad
Liten blålocka	Kärlväxt	Typisk art i Stagg-gräsmarker, Trädklädd betesmark, Silikatgräsmarker, Slätterängar i låglandet, Lövängar	LC, Livskraftig
Ekorre	Däggdjur	Fridlyst art	LC, Livskraftig
Spillkråka	Fågel	Fridlyst art Typisk art i Taiga, Skogsbevuxen myr	NT, Nära hotad
Koltrast	Fågel	Fridlyst art	LC, Livskraftig

6.3 Generellt biotopskydd

Inom inventeringsområdet har inga objekt som omfattas av det generella biotopskyddet identifierats.

6.4 Särskilt skyddsvärda träd

Under inventeringen i fält identifierades tre skyddsvärda träd. Träden presenteras i tabell 4 nedan samt med grön symbol i figur 4.

Tabell 4. Skyddsvärda träd observerade i inventeringsområdet.

Trädnummer	Art	Stamomkrets	Beskrivning
T1	Tall	3 m	Äldre träd. Vital, inga bohål, pansarbark. Krona ca 75% av trädet.
T2	Oxel	2,2 m	Äldre, grovt träd. Levande krona. Ca 70 cm i diameter.
T3	Björk	2,5 m	Äldre, grovt träd. Toppbrott. Toppen ligger som död ved intill stam. Äldre gren har tagit över som ny krona.

6.5 Invasiva arter

Under fältinventeringen påträffades en invasiv art. Artern presenteras i tabell 5 nedan samt med en röd triangel i figur 4. Arten, kanadensiskt gullris, påträffades i enstaka exemplar inom inventeringsområdets nordvästra delar.

Tabell 5. Invasiva arter observerade i inventeringsområdet.

Art	Artgrupp	Risk för invasivitet
Kanadensiskt gullris	Kärlväxter	Mycket hög risk

7 Rekommendationer

Påverkan bör i största möjliga mån undvikas i naturvärdesobjekt med naturvärdeklass 2.

Om områden med invasiva arter påverkas av projektet för massor hanteras på ett sådant sätt att de invasiva arterna ej sprids till nya områden.

Referenser

- ESRI. (2023). *World Imagery*. Esri, DigitalGlobe, GeoEye, i-cubed, USDA FSA, USGS, AEX, Getmapping, Aerogrid, IGN, IGP, swisstopo, and the GIS User Community.
- Lantmäteriet. (2023). *Topografisk webbkarta - översiktlig (färg)*.
- Naturvårdsverket. (2012). *Biotopskyddsområden. Vägledning om tillämpningen av 7 kapitlet 11 § miljöbalken*. Naturvårdsverket.
- Naturvårdsverket. (2021). *Åtgärdsprogram för särskilt skyddsvärda träd, uppdaterad åtgärdstabell 2021–2025*. Naturvårdsverket.
- Naturvårdsverket. (den 01 06 2023). *Natura 2000 i Sverige*. Hämtat från naturvardsverket.se/vagledning-och-stod/skyddad-natur/natura-2000-i-sverige/#E1182925248
- Nitare, J. (2019). *Skyddsvärd skog – Naturvårdsarter och andra kriterier för naturvärdesbedömning*. Skogsstyrelsens förlag.
- SIS Swedish Standards Institute. (2014a). *Naturvärdesinventering avseende biologisk mångfald (NVI). Genomförande, naturvärdesbedömning och redovisning. – Svensk Standard SS 199000:2014*. SIS Swedish Standards Institute.
- SIS Swedish Standards Institute. (2014b). *Naturvärdesinventering avseende biologisk mångfald (NVI). Komplement till SS 199000. – Teknisk rapport SIS-TR 199001:2014*. SIS Swedish Standards Institute.
- Skogsstyrelsen. (2014). *Handbok för inventering av nyckelbiotoper*. Skogsstyrelsen.
- SLU Artdatabanken. (2020). *Rödlistade arter i Sverige 2020*. SLU Artdatabanken.

Bilaga 1. Naturvärdesobjekt

Naturvärdesobjekt nr: 1

Naturtyp: Skog och träd

Skydd: -

Beskrivning: Naturvärdesobjektet är beläget i den södra delen av inventeringsområdet. Objektet angränsar till industriområde i söder och väg i väster. Objektet utgörs av en blandskog som domineras av asp och björk. Inom området finns hållmarker.

Biotopvärden: Flerskiktad skog med arterna tall, björk, asp, hägg och ask i trädskiktet. Området har en stor andel liggande död ved. Inom området finns tre skyddsvärda träd. Området har inslag av hållmarker. Områdets många biotoper ger ett påtagligt biotopvärde.

Artvärden: Under inventering i fält noterades fem naturvårdsarter inom objektet, ask, liten blåkllocka, ekorre, spillkråka och koltrast. Tidigare har sex arter av fåglar rapporterats i och i direkt anslutning till området. Objektet hyser en mångfald av arter. Artvärdet anses därmed högt.

Motivering till naturvärdesklass: Objektet bildar en refug i landskapet och hyser en mångfald av arter varpå objektet bedöms ha ett påtagligt biotopvärde. Inom naturvärdesobjektet har fem naturvårdsarter påträffats och tidigare har sex fågelarter rapporterats i området. Detta ger ett högt artvärde. Objektet ges naturvärdesklass 2, högt naturvärde.

